

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Az „Udvarhelymegyei Jegyzői-Egyet” hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:
egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Tanítóknak egész évre 6 korona.

Felelős szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számítatnak. Nyilttér sora
50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6—8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőszékhely és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

A sajtó.

Székelyudvarhely, márcz. 11.

Az Oltáregyesület e héten tartott estélyén kemény kritika hangzott el a sajtóról, illetve annak egyik alfajáról: a szenyajsajtóról. Ugyancsak e héten, hétfőn, az országos függetlenségi párt nevezetes gyűlésén — melyen felolvasták Kossuth Ferencz történelmi levelét — egyik képviselő szintén váddal illette a sajtót. Kiragadjuk e jelenségeket a hét szürke eseményei közül, mivel ez az ország központjában, s itt künn a csendes perifériákon egyidőben elhangzott vád olyan jelenség, melynél érdemes megállani, s abból némely tanulságokat levonni.

E vádak egy némely tekintetben való alaposágát mi, a sajtó önzetlen munkásai is elismerjük. Kétségtelen sok benne a hiba. Egyik-másik hangjának a durvasága, személyek és intézmények ok nélkül támadása, gyanúsítása, gunyolása az, ami lealacsonyítja a magyar sajtó egy részét. A jó vidéken csakugy, mint a fővárosban. Ezért örömmel vesszük éppen mi, hogy a közönség figyelme végtére is ráterelődtött arra a nemzeti érdekre, hogy a sajtó színvonalát emeljék, hibáit javítsuk s keressük az orvoszott fekélyeire.

Először is az egész kérdésnek alapjával kell foglalkoznunk. Arról a perspektiváról kell szólnunk, melyből a sajtó dolgát megítélik s amely szerintünk merőben téves és helytelen.

A mi nézetünk szerint csak a sajtót vádolni,

a sajtót hibáztatni, a sajtó bűneiről beszélni nem igazságos s így nem helyén való dolog. A sajtót orvosolni akarni czéltalan kísérlet. Nem mintha a hibák s a betegség nem volpának meg, de rossz a diagnózis, ha a betegséget magában a sajtóban keresi. Mi az a sajtó? Talán valamely külön élő lénye ennek a társadalomnak? A holdban él-e ez a teremtmény, vagy a szomszédban? Egyik helyen sem. A sajtó: maga a társadalom. Karja, lába, nyelve vagy szeme a társadalomnak, de a saját testrésze. Milliányi ideg szállal, izmokkal csatoltatik a társadalom testéhez, ez táplálja. Idegszálnai át a társadalom irányítja, mint mi a karunkat, lábunkat. Hahogy a sajtó beteg s fekélyes — nem lehet ezt a szervet vádolni, hiszen betegségét a társadalom testéből kapja. Nem lehet külön gyógyítani, hiába teszek reá kívül flastromot, égethetem, levághatom, de meg nem gyógyíthatom, ha csak őt magát kívül vizsgálom és csak kívül gyógyítom s nem a testet is, melyből a kór anyaga beleárad és beteggé teszi.

Mi ez a kór anyag? Az emberi rossz indulatok, melyeket a társadalom maga beledob a sajtóba. Az irigység, a káröröm, a bosszu, utat mind a sajtóban keresnek, odaáramlanak s ott gyűlnek meg. Arra nem gondolunk, hogy a sajtónak olyan tiszta teremnek, vagy küzdőtérnek kell lennie, hol közügyekben, bajokban tárgyalni, segíteni lehessen. Honnan ki kell zárni az emberi legrutabb szenvedélyeket s azt az intézményt mindnyájunk közös védelmére és erősítésére kell megtartanunk. Szó sincs róla.

A durva hang, a gyűlölködés a közgyűlési termekből, műhelyekből és palotákból, korcsmákból és kávéházakból beleszakad ebbe a folyóba, aztán szidjuk előbb még tiszta vizét.

A sajtó nem tükre a társadalomnak, mint mondani szokták, — maga a társadalom a sajtó s minden hibája, bűne és erénye a társadalomé. Az ügyessége, az erős munkája, a sajtóé. Igazi ujságíró ember, sokat dolgozó, jó szívű, önfeláldozó ember, ki nehéz munkával keresi kenyerét, aki együtt örül, együtt busul a közönséggel — pedig mit neki Hekuba? A magyar sajtónak olyan organumai vannak, melyekre büszke lehet a nemzet. Tartalmuk, magas színvonaluk, bármely nagy európai világlappal versenyez; gyorsaságuk, ügyességük, bármely amerikaival. Vidéki lapjaink — bocsánat a szerénytelenségért — sok esetben figyelmet érdemlők. Az a temételen apróbb-nagyobb lap, mely durva hangjával rászolgál a vádakra, nem ujságírók érdekeit szolgálja. Sőt durvaságainak ujságírók az áldozatai. Mert a rágalmak, a támadások, a gunyolódások nem ujságíróktól kerülnek ki. Nyomozzuk e fölháborító és alacsony hang eredetét — rájuttunk a pártérdekre, a magánérdekre, sértett hiuságra, bosszuvágyra, igen sokszor a kiadótulajdonos saját érdekére és üzleti érdekeire — de nem a sajtó embereire. Mert végre, ha valaki más pályán boldogulni nem tudva, félbenmaradva, a sajtónál keres menedéket s ott garázdálkodik, ezért a sajtót, mint intézményt felelőssé tenni nem lehet. Ellenben felelőssé lehet s kell tenni mindig a társadalmat, a kö-

Egy-két jó szó a székely néphez!

— Irta: *Spaller József.* —

Hozzát szólok édes székely népem. Szólok a te becsületesen érző és gondolkozó lelked nyelvén. Székely testvéri szeretetből fakadnak e sorok. Vajha te is szeretettel fogadnád azokat. Ha követnéd alább elmondandó jó tanácsaimat, hiszem, hogy sok bajodtól, sok nyomorúságotól szabadulhatnál meg. Még szebb napok is derülhetnek életed egére! Ha pedig nem leszel fogamatja szavaimnak, félek, hogy nem is olyan messze az idő, midőn a dicső székely névnek se hire, se háma nem lesz e földön.

Mondám az előbb, hogy bizony sok nekünk a bajunk, sok a nyomorúságunk itt a Székelyföldön. Nem nagyitok, ha azt mondom, hogy minden második ember ma még nem tudja, hogy magának és nagy családjának holnap meg lesz-e a betevő falatja.

Hát biz az nem is lehet másképen. Hiszen szántóföldeink hovatovább kisebb barázdákra hasadnak. Ingatlanaink nagyobb része betáblázva: csak egy nyög a teher alatt. A takaréokban ma is törlesztés, holnap is. Pénzt nap-nap után veszünk ki, de be nem igen teszünk. Marháink száma fogyton fogy. Szép erdeink, melyekből egykor oly jól pénzeltünk, többnyire levannak tarolva. Aztán ami szintén fájhat, ezer meg ezer munkás kéz, izmos kar egész télen át munka hiányában — hever tétlenül.

Ne firtassuk tovább a dolgot. Hiszen, ha bajainkat mind felsorolnók: összefacsarodnák a szívünk-lelkünk.

Ugy van! Nekünk most az legyen a legfőbb gondunk, hogy legalább mentsük meg gyermekeinket. Mentsük meg szegénykéiket, kik a jó Isten kezéből oly épen és szépen jöttek ki, hogy csupa gyönyörűség rájuk tekinteni.

Nézd csak azt a piczinyke kis állatot! Mint gondoskodik kicsinyeiről. Mennyire igyekszik ellátni az önfenntartás eszközeivel.

Hát mi eszes emberek, szívünkbe oltva a gyermekeink iránti mélyeséges szeretet, megfelelkezhetünk életünk legdrágább kincséről? A mi husunkból való husról, a mi vérünkől való vérről.

Nem! azt nem nézhetjük el, hogy mint rongyos koldusok: kegyelem kenyérré szoruljanak. Meg azt sem nézhetjük el, hogy mézes mázos szavu ámitók, csalók karmai közé jutva idegen földre, az Ozeánon tulra vándoroljanak. Egyszer életveszélyes, állati erőt is tulhaladó munka, amit ott egy falat kenyérért végezni kell. Másadszor fájna, nagyon fájna szülőnek, gyermeknek egyaránt, hogy itt hagyja az édes családú fészket; a hol Isten napját legelőször látta. Hogy „Isten hozzád!”-ot mondjon szülőföldje virágoktól himes mezőinek, dus lombozatu, madarak daltól csattogó erdeknek. Hátat fordítson a falu kis templomának, ahol az Isten igéjét az ő nyelvén és az ő szíve-lelke szerint hirdették.

Hogy gyermekünk ne lelje honját e hazában? az már egyenesen szegényére válna a székely nép honszeretetének. Nem illene össze a mi életrevalóságunkkal; nem a mi munkabírásunkkal, kéz ügyességünkkel!

Azért édes székely népem, különösen, ha az Isten sok gyermekkel áldott meg, vess számot jól magaddal. Ha még az ésből is kettő jutott neked, vedd elé a jobbik eszedet. Ne a mások szemével, hanem a magadéval nézz. Látni fogod, hogy mindegyik gyermekedből szántó-vetőt nem nevelhetsz. Szűk a termés, sok a száj! Papnak, ügyvédnek, tanítónak, vagy más egyéb hivatalnoknak meg azért nem taníttathatód, mert a taníttatás mai világban méreg drága. Kikoppaszthatna még utolsó barázdádból is. S amit magad is tapasztalhattál ezer hivatalnok uraimék közül egynek, ha van jó dolga. A többi csak tengetilengeti az életét. Figyeld csak meg egy-egy 600—800 koronás állásért: milyen nagy a sürgés forgás; a könyörgés-esedezés. Bizonyomra mondom: megesik a szívünk rajta. Az meg épen most jutott az eszembe, hogy hány harisnyából cifrán kiöltözött „uri ember” nem akar ráismerni fehér harisnyában járó és szöttes rokoját viselő édes, jó anyjára. Igaz-e, vagy nem?..

Menjünk csak tovább! Midőn farasztó munkából haza térünk, nézzük csak mit csinálnak a mi édes, kis gyermekeink. Az anyóknak is oly jól esik az, ha látja, hogy munka után nem a korcsmába, hanem családjuk körébe visz a lábunk. Nézd csak a kis

Palkót, vagy Ferkót, vagy a harmadikat, negyediket, mint fur, farag, épít; gyalul; sárból, agyagból gyömszől; edényeket, állati és emberi alakokat formál. Mint a sima víz tükrében meglátod magadat; ugy látod meg e gyermekjátékban gyermeked lelkét. E játék nem más, mint Istentől az emberbe oltott munkaszeretet. Még egyéb is. Az is, hogy mire van hajlama. Ápold e munkaszeretetet, s hajlamot gyermekedben, hogy boldognak, megelégedettnek láthasd őt e földön.

S mert a furás-faragás, az építés, gyuras, gyömszőlés nem egyéb mint a kicsinyek mesterkedése: add arra való gyermekedet az iparos pályára.

Ezt a pályát, ma hol előítéletből, hol a dologhoz nem értők tanácsából eleddig figyelemre nem igen méltattad. Pedig ismered jól a közmondást: A jó iparos pénzre fekszik, pénzre kel. Azt is hallottad: A jó mesterség arany bánya! Az már igaz, szent igaz, mert a jó mesterség nemcsak az iparos erszényét tölti meg, hanem még egyebet is bőséggel nyújt. Öröm, megelégedés árasztja el az iparos ember lelkét. Nap-nap után szerényebb munkára serkenteni, mert látja, hogy izzadásának ára mindig: a jó Isten áldása! Munkáját nem teszi tönkre, mint a szegény földművelőjét, sem jégeső, sem árviz. Nem is kötnek utilapit a lábára, egy kis tévedésért, mint némely szerencsétlen hivatalnoknak. Szóval ur a maga portáján. Kis király a műhelyében!

Bezzeg, ha a nagy világ forgását ismernéd, tudhatnád azt, hogy amely országban az ipar halad: annak nyomán mindig az ország népének jólléte és megelégedése fakad. Az iparüzést szerető nemzeteknél, nincsen földhöz ragadt szegény ember.

Ott, a hol annyi az ezermester, mint a Székelyföldön: miért fázunk az ipartól? Hiszen a székelyt még az Isten is az iparra teremtette. Ügyes a keze fogása, erős a teste, eleven a lelke. Azt hiszem megérted, ha azt mondom, hogy a munkabírásnak, a szorgalomnak egy pályán sincs olyan dus aratása, mint az iparos pályán. Az anglus, a vémet, a francia legtehetősebb gyermekeit küldi e pályára. Miért?... Mert e pályán az ész csoda dolgokat teremt. Kövesük mi is a jó példát! A mi országunkban is eze-

zönséget. Igen, nagyérdemű publikum, ezerfejjű zsarnok, mint a költő mondja. Te vagy a hibás és felelős, nem az a szegény megtévelyedet pennás legény, aki eszeveszetten szurkál és sárallal dobálózik. Miért türik el? De nem csak: miért bátorítják? Több mint egy évtizede vagyok a sajtó munkása, s így exoffo figyelem a sajtó dolgaival. Elmondhatom, nincs jelentékenyebb emberünk, intézményünk, még itt mi nálunk sem, akit meg ne haraptak volna. Az ilyen támadásoknál, hecczeknél legtöbbször tudtuk is, hogy ki irányítja — kívül. És jutott-e eszébe egyszer megvédeni valakit a társadalomnak? Intő szavát, tiltakozását nem hallatta.

Ne vádoljuk tehát a sajtót, hanem mi magunkat. A társadalomban levő emberi gyarlóságok s bűnök, kivált az iszonyu gyűlölet s az ördögi káröröm belopóznak a sajtóba s kész van a „miniszterium.“ Más alakot öltenek, akár a sátnak. Közérdek a piros köpenyűk s tollas kalapjuk, kardjuk van: önzetlenség, hazafiaság is. Ez álruhában befurakodnak a sajtóba, megmérgezik, megfertőzik azt s általuk az ember lelkét.

Minden tervezett intézkedésnél, minden megtorló, szigorító eljárásnál fontosabb lehet az, hogy maga a társadalom gyógyítsa a saját vér-baját. És ha kiüldözzük a társadalomból ezeket a bűnösöket, lehetetlenné tesszük azokat, akik a mások becsületében gázolnak s a sajtóban nem olyan közhelyet látunk, hova minden szennyet kell rakni, hanem virágos-kertet, közparkot, mely üdülésre való és tüdeje a köznek, akkor egészséges lesz a sajtó is. Parazitái elpusztul-

reket tudnék említeni az iparos pálya emberei közül, a kik az iparos pályán hihetetlen magasságra emelkedtek. A b. e. Zsolnai fazekasságon kezdte: s a világ első műiparosainak sorába küzdötte fel magát. Ibl (ird ybl) Miklós is, ki kőműves inasságon kezdte, — nagy utat tett meg. Nemzetünk zászlós urai közé került. Vagy említsen-e a Jungfereket: a műlakatosokat. A Thékeket: a műasztalosokat. No bizony ezeknek neve van az egész világon. Az iparos pályán nem egy ember van, a ki szegényes konyhában született, de az ész és kitartó szorgalom palotát épített számára.

Lásd, édes székely népem! a kormány is, okulva más nemzetek példáján, az által ohajt segíteni nehéz sorsodon, hogy az ország több helyén, többek között Székelyudvarhelyen is ipari szakiskolákat állított fel. Csodálatos e minden józan gondolkodású és jó érzésű ember előtt az, hogy ez iskolákkal nem törődés! Ha még utadban volna is, be nem tekintessz ez iskolákba: ahol pedig megtalálhatnád gyermekeid boldogulásának az útját. E szakiskolák műhelyeiben nagyon szép munka folyik. Munkálkodik itt minden iparos tanuló nem csak a maga boldogságáért. Dolgozik: az önálló, független Magyarországért is Mert tud meg, hogy a mily mértékben halad az ipar hazánkban: oly mértékben közeledünk ahhoz, hogy minden magyar embernek legszebb ohajtása teljesedésbe menjen. Ez pedig: a független, önálló Magyarország!

E szakiskolák bármelyikébe könnyen beírhatod gyermekedet. Ha gyermeked a falusi iskola 6-ik osztályát, 2 középet, vagy polgáriskolai osztályt jó eredménnyel végzett, vedd ki iskolai bizonyítványát. Csatolj hozzá keresztlevelet és orvosi bizonyítványt. Egy szülői nyilatkozatot arról, hogy akarod gyermekedet az iparos pályára nevelni. Egy rövidke kérés, a melyet gyermekeid jó tanítója is szívesen megír: ennyi az egész! Ezt itt Székelyudvarhelyen, itt jártodban, személyesen is minden év aug. 10-éig benyújthatod. Jó bizonyítvánnyal bíró gyermeked az intézetben teljes ellátást nyer. A szülőnek csak egy kis ruházatról s holmi tanszerekről kell gondoskodnia. Ha gyermeked szereti a munkát, 4 évig teljesen ingyen tanulhat. Azután segédgé lesz, nyomban megkeresheti a maga kenyerét. Elhelyezést mindannyi nyér az iskola igazgatósága részéről, mert a mesterek kérve-kérik e kisiparosokat. Rosszakaratu ráfogás az, hogy a legtöbbből fiúncz válik. Ha akadt talán egy-egy ilyen is, az bizonyára nem szerette a helyhez kötött foglalkozást. Viszketett a lába talpa! Nehány évi segédeskedése után aztán mester lehet belőle, a ki nemcsak kézzel, hanem számítóséggel, értelemmel fog a mesterséghez. Egy virágzó üzemnek vetheti meg alapját. Lám csak nem ingyen jutott a tisztességes megélhetéshez. Olyan életmódhoz, ahol van mit aprítani a tejbe; ahol nem üres a kamra, nem üres a hombár. Aztán mert a munkássággal mindig jó szív és jó lélek jár: bizonyos az, hogy nagy gondjaidban neked is odanyújtja segítő kezét — jó lelkű — iparos gyermeked.

Adja Isten hogy úgy legyen!

nak, megtévesztett és rosszul nevelt tagjai hamar átalakulnak, ha nem, ugyanis lehetetlené válnak. A sajtó megjavítása egyenesen a közönségen mulik. Huszonnégy óra alatt meg lehet kezdeni a sikeres győgmódot. Nem kell kézbevenni, nem kell beengedni házukba oly lapot, mely ahelyett, hogy tisztességes munkát végezne, marakodik, sérteget, gunyol és alacsony színvonalával megbotránkoztat. Százával kell visszaküldeni az első napon, melyen durva, személyes támadást és epét látsz benne. *Közügynek* soha sincs szüksége *durvaságra*, de a durvaság és az önérdék, a *gyűlölködés* mindig a *közügy leple* alá buvik. Ki velük a házunkból. — De vigyázzunk: ha magunk szaladunk a laphoz s támadni, ütni kérünk másokat, ha magunk *gratulálunk* annak a szegény tévelygőnek, ki a sajtó hivatását abban leli, hogy mást harap, ha magunk pokoli kárörömmel nézzük polgártársunk meg-hurczoltatását és alig várjuk, hogy azt a lapot megegyjük, melyben jól megtámadnak valakit: *akkor ne a sajtót szidjuk.* A rágalmazást a sajtóban többen követik el: — aki írja vagy iratja s aki elolvassa, elhiszi. Ne a sajtót vádoljuk tehát, hanem maga a társadalom tartsa távol gonosz indulatait a sajtótól. Ha uriházba lépünk, sáros lábbal nem megyünk be. Tekintsük a sajtót közintézménynek, templomnak, lépünk be tiszta lélekkel s akkor tiszta marad a templomunk is.

BELFÖLD.

A „Ne temere“ felfüggesztése. A vegyes házasságokról s azok egyházi megáldásáról kibocsátott pápai dekrétum felfüggesztéséről a következőket jelentik:

Az apostoli Szentszék már döntött abban a kérelemben, melyet a magyar püspöki kar a „Ne temere“ dekrétum ügyében ő Szentségéhez intézett. A döntés úgy hangzik, hogy a nevezett dekrétum hatályát épp úgy felfüggeszti ő Szentsége Magyarországon, mint a hogy azt Németország egyik tartományára nézve tette, vagyis visszaáll hazánkban a vegyes házasságokra vonatkozólag a dekrétum előtt való állapot, a statut quo ante. Az apostoli Szentszék ezen határozatával újabb jelét adja Magyarország iránt való szeretetének, kiváló jóindulatának és bebizonyítja, hogy figyelemmel van Magyarország saját vallásközi viszonyaira, valamint hogy nagy súlyt helyez a békére, melyre hazánkban, kivált a jelen súlyos viszonyok közt, annyira szüksége van. Természetesen ezen új pápai határozat csak akkor lép majd hatályba, a mikor azt az egyházmegyei főpásztorok hivatalosan fogják papjaikkal közölni.

KRÓNIKÁS JEGYZETEK.

Székelyudvarhely márcz. 13.

Helyreigazodás.

No ugyebár, hogy még sem lett felborulás, amitől a még egy héttel előbb úgy ijesztettek a fővárosi újságok. Meg is irtuk mi a multkori krónikás jegyzetek között, hogy nem vagyunk olyan kicsiny hitűek, se a nemzeti politika ezidőszerinti vezéreiben oly kevéssé bizók, hogy a felborulásoktól féljünk. Megmondottuk, hogy a fővárosi sajtó ideges lármát és misztifikációt csinált a bankbizottságnak önálló bank iránti követelése körül, s a helyzet pedig nem ebben a lármában és misztifikációban fekszik.

Mindenesetre nagy jelentőségű cselekedet volt a Kossuth Ferencz levele, mely ezt a lármát és misztifikációt eloszlatta, de éppen ezért az elosztató hatásáért volt nagy jelentőségű, s nem azért, mintha a dolgok és körülmények összeállításában új helyzetet teremtetten volna. Új helyzetet nem teremtetten csak a meglévőket helyezte a tiszta megállapítás világába. Megállapította ez a levél — amit mi is itt szerény elhuzódásunkban már a multkor jóelőre megállapítottunk, — hogy a bankbizottság és a kormány törekvése közt semmi ellenmondás nincsen. Sőt éppen Kossuth törekvése és a bankbizottság önálló bank iránti törekvése teljesen egyértelműek, mert a kar-

tellbank sikertelensége estén Kossuth is a teljesen önálló bank álláspontjára helyezkedik. Ezt a megállapítást az egész függetlenségi párt kitörő örménylőnyánál, és a vezér iránti óriási bizalom kifejezésével fogadta. És erre az óriási érzelme-kitörésre az idegeskedő lapok mesés fordulatokkal viszsaszivták a lármájukat, takargatván felsülését minden részen annak a hangoztatásával, hogy ugye igazuk volt nekik? Pedig — csak nekünk volt igazunk.

Most már helyreigazodott a felborulóknak hirteltelt helyzetet. A bankbizottság vigan tárgyal az önálló bankról és senki sem idegeskedik miatta. Csapán minket szorongat egy végzetes sajtóhiba gondolata, holott pedig nekünk volt a legtöbb igazunk. Hát úgy gondoljuk, hogy az országos helyreigazodás mellett az „Udvarhelyi Híradó“ is megengedhet magának egy kis helyreigazítást.

Arról van szó ugyanis, hogy multkori vezércikkünkben az önálló bank iránti megegyezést, mint fuzió alapot sürgettük. Éppen az ellen kétünk ki, hogy a fővárosi politikálás misztifikáláaa az önálló bank eszméjének agyonbunkozására vezet. Egyetlen helyes és kivezető eszmének tüntettük föl azt az utat, mely az önálló bank küszöbénél kezdődik. Ez előzmények után álláspontunk mégis abban a mondatban summázódott: „Tehát fuzió az önálló, de mindenesetre a kartell bank jegyében.“ Persze, hogy ez rossz sommázás, mert ellenmondásban van az előzményekkel. A mondat a mi hibátlan írásunk szerint ugy szolt, hogy: „Tehát fuzió az önálló, de mindenesetre legalább kartell bank jegyében.“ Ez a „legalább“ szó csak minimumként tünteti fel a kartellbank iránti igényünket, míg e szó nélkül multkori mondatunk a kartellbankot maximumként követeli. Lényeges különbség ez, úgy hisszük. Legalább is akkora, amilyen a fővárosi sajtó előző heti és mostani hanghordozása között van.

De ha ők is helyreigazították a hanghordozásukat, mi se röstelhetjük, hogy egy kis szavu sajtóhibát helyreigazítsunk.

A székelyek új lustrációja.

A Székelyudvarhelyi Székely Társaság mult hét keddjén foglalkozott egy végtelenül megragadó, kedves, szép eszmének a kidolgozásával. A nyári székely kongresszus hagyta örökségül ezt az eszmét az itteni társaságnak. Áll pedig az eszme abból, hogy lustráljuk újból a székely nemzetet, csináljunk anyakönyvet, amibe bizonyos csekély adomány ellenében örök idők emlékezetére vezessük bele az adakozó székely nevéét és családja tagjait.

Történettudósok, czimertanban járatos szakemberek és multjukra büszke székely nemesek jól tudják, hogy mik azok a székely lustrakönyvek. A történetnek egy-egy jelentős sora, a czimerekhez fűződő érdemes életnek egy-egy jelentős részlete öröklődött meg azokban a könyvekben. Fakó könyvek, fakó lapok, kopott ládában tartja itt az anyaszék levéltára, de ehhez a fakóságához és kopottsághoz az egész régi székely nemzet vitélésének fénye tapad oda. Mert a régi lustra a székelyek hadakozó népének volt az összeírása. Akinek az őse benne van ebben a lustrában, az mind elvitathatlan régi nemes, ki büszke lehet rá, hogy legalább ősei révén közreműködött a szittyák földjének megtartásában.

Az új lustráció eszméje nagy iránymutató gondolat, hogy ebben a büszkeségben ne csak őseink jogán vegyünk részt, hanem a magunk erejéből is. A régi lustrában felsorolt ősközép képrést száz-ezernyi és százezernyi számmal többen vannak, akik most székelyek és a székelyek sorsával osztó jó barátok. Ezekre mind rávár az a feladat, hogy a szittyia föld nemzeti érzésének és erejének megtartásáért hadakozzanak. Nem kevézzel és egyéb emberölő szerszámmal, hanem a modern társadalmi és gazdasági élet küzdelemével.

Az új lustráció ilyen hadakozásnak lenne az emlékkönyve. Most pénzmiveletek sokasága, takarékosság, vétekképesség igazgatja a nemzetek sorsát. Tehát az új összeírás is erre irányítja a székelyek figyelmét. Gyűjtsünk pénzt az aranykönyve való beiratás utján, gyűjtsünk nemzeti alapot, mely a kamatozás és a folytonos beiratkozás növesztő erejével elvitathatlan hatalommá váljon. Ha minden székely, s a székely minden barátja aranykönyvbe iratja magát és ennek fejében legalább koronánként egyszersmindenkorra lefizeti a maga járulékát, ezzel olyan tőkét gyűjt, ami milliókat fog érni. De a rideg milliók csöngésénél is többet ér az, hogy ez a nagy tőke minden jövedelmével kulturális, nemzetgazdító és nem egyéni gazdagodásra számított hatáso-

TRISKA J.
Erdély első zongora nagy raktára
KOLOZSVAR.

Ajánlja híres bel- és külföldi czégek-től eredeti zongoráit, piánoit, saját gyártmányu czimbalmait és ujonnan berendezett hangoló és javító műhelyét, melyben használhatatlan, régi zongorák a technika legújabb vívmányai alkalmazásával javíttatnak szakszerűen, gyorsan és pontosan.

Telefonsz. 419. Olcsó bérlet. Részletfizetésre is! Tíz évi jótállás!

CZIM: AZ ÚJSÁG
BUDAPEST RÁKÓCZI-ÚT 54.

Szám. 1271—909 kg.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy nagyküüllőmezei Halmagy községben az állat vásár folyó évi április hó 11-én azaz Husvét első napján s a kirakodó vásár pedig április 12-én azaz Husvét másodnapján tartatik meg.

Az állatvásár térre szekérrel bemenni tilos. Székelyudvarhely város tanácsa, 1909. évi márczius hó 5-én.

Szó Domokos, h. polgármester.

Kiadó lakás.

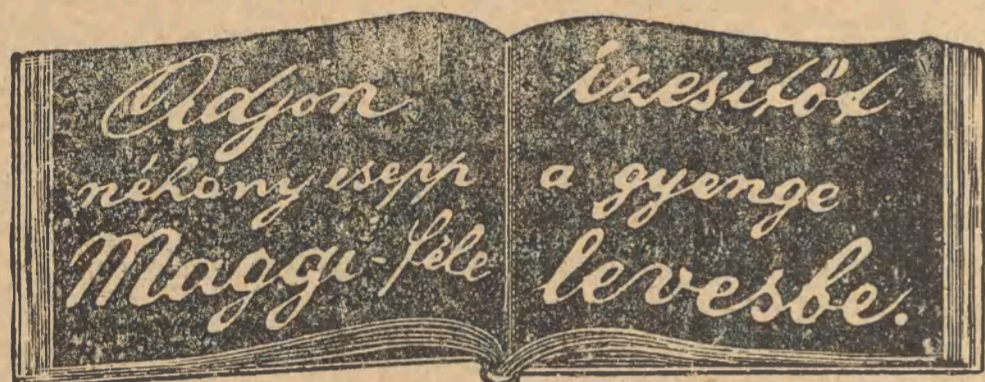
Báthori-utca 10. szám alatt levő emeleti lakás kiadó. Értekezhetni lehet Kossuth-utca 13. sz. alatt.

Figyelem!

Szőlőoltványt, szőlővesszőt ne rendeljen addig, míg tőlem árjegyzéket nem kér! Gyökeres oltványok ezre 140 K. Delaware * ezre 100 korona. *

Czim: Szigyártó Nagy Mihály,
FELSŐSEGESD, Somogy megye.

13—25

Készítik: MAGGI GYULA és TÁRSA.
Iroda: WIEN VI/I. Gyár: BREGENZ

Saját termésű borok

1905. évi kitűnő minőségűek, Riesling és Oporto fajokban kaphatók mérsékelt árakon, 100 literen felüli mennyiségben Caspari Frigyesnél Medgyesen, Nagyküüllőmeze.

LEGNAGYOBB-SZŐLŐOLTVÁNYISKOLA
AZ ÁLLAMI FELÜGYELET MELETT LÉTESÜLT

MILLENNIUM TELEP NAGYŐSZ
TORONTÁL M.

TERJEDELME 500 KAT. HOLD
KÉSZLET SOK MILLIO
ÁRJEGYZÉK INGYEN

MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

NEM A MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

Keresünk egy megbízható, ügyes, mozgékony ur-embert, kit üzlet szerzőül alkalmaznánk, fix fizetés és napidíj mellett, az illetőnek különösen a gépek eladásánál kell gyakorlattal bírnia — Ajánlatokat lehetőleg személyes megjelenéssel kérünk Magyar Gazdák Értékesítő szövetkezeté. — Ijeszenszky intéző.

Eladó házas telek. Székelyudvarhelyt a Szentimre-utcában a 33. sz. alatti lakó házas telek, 3 szoba, konyha, pincze és gazdasági csür eladó Értekezhetni BARRA LAJOS községi jegyzővel Homoródalmáson.

A készlet gyorsabb eladhatása miatt

Caspari Frigyes és Társai Medgyes. (Nagyküüllőm.) FAISKOLÁI

Ieszállított áron ajánlják összes faiskolai cikkeit, u. m.: maoncz, kómagu és csontra gyümölcsfákat, pöszméte és ribiszke cserjéket, málnákat, földi epret, diszcserjéket, gyümölcsfa vadonczokat, sövénynek valót, tülevelű fakat, rózsafákat, stb

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

Mosást, vasalást, fehérneművarrást elvállal Özv. Örendi Dánielné Szentimre u. 44

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban — Ára lüvegenként 4.— korona.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú PORTLAND CEMENTET ajánl olesó áron a

PORTLAND CEMENTGYÁR BRASSÓ

Itt helyben kapható RÖSLER és GÁBOR cégénél.